

BIỂN CẢ

IM LẶNG

(Tập ghi).
□

*/ MỘT.

Để có đến hơn bốn mươi năm, một tác phẩm văn chương đọc lại mới làm cho tôi ngẩn ngơ đến dường ứa lệ sau khi quyền sách được đóng.

“*Le Silence de la Mer – Sự Im Lặng của Biển Cả*”, một trung thiên tiểu thuyết, bối cảnh dựng tại một vùng quê nước Pháp, được xuất bản lén lút dưới một bút danh giấu diếm thời Đệ Nhị Thế Chiến.

Hai từ ngữ “Im Lặng” và “Biển Cả” bao hàm nhiều hình ảnh, khía cạnh cuộc đời, khiến trái tim người đọc dễ dàng rung cảm theo một câu chuyện xảy ra cách đây 79 năm đang phôi bày trước mắt.

Giá trị của Văn Chương chính là ở đó. Một tác phẩm chữ nghĩa sau khi đã dứt hàng cuối mà độc giả vẫn còn phải “*đọc nó hoài, đọc hoài*” bằng tâm tưởng riêng thì chính là “*một tác phẩm đẹp!*”

Cái đẹp của *Le Silence de la Mer* biến thành sự ngớ ngẩn trong tôi, trên hết đã phát sinh từ ý tưởng “*Cái Xấu luôn luôn đè bẹp cái Đẹp; nhưng rồi một ngày cái Đẹp mỏng manh sẽ làm cho cái Xấu hung ác phải quy hàng.*”

Thế là ngồi xuống chuyển sang Việt ngữ ngay... mục đích “*giữ-lại-cho-mình-một-điểm-tựa-tinh-thần-để-chống-cự-được-con-virus-nội-tâm*” (nhiều hơn là muôn) chia xẻ cùng độc giả “*một-cái-Đẹp-hiếm-hoi-tình-cờ-BẮT-GẶP-LẠI-lúc-2-giờ-khuya-một-đêm-California!*”

*/ HAI.

Tôi đang sống trong nước Mỹ, năm 2020, thời kỳ có rất nhiều biến cố kinh hoàng xảy ra trên toàn thế giới.

Chuyện con virus Corona Vũ Hán vẫn đang tiếp tục hoành hành kể từ đầu năm đến bây giờ gần hết tháng Sáu rồi mà vẫn chưa dứt...

Chuyện các cuộc bạo loạn ĐANG lan tràn trên nhiều tiểu bang nước Mỹ hơn một tháng qua, khởi nguồn từ “*màu-da-đen-trắng-quyền-lực-mạnh-mẽ-thân-phận-con-kiến*”.

Nhìn sang nước Tàu, thấy cũng “*lắm chuyện con kiến!*”

Con lũ ở thượng nguồn đập Tam Hiệp được xả xuống bất ngờ khiến vô số dinh thự, đường xá, cửa nhà, làng mạc, trâu bò, vườn tược... của dân chúng các tỉnh miền Nam Trung Cộng đều bị nước cuốn trôi hết...

Xem trên YouTube “*những điều trông thấy*” mà “*đau đớn lòng*” cho “*thân-phận-con-kiến-không-biết-chạy-đâu-trước-tai-ương-đang-ập-đến-dữ-dội!*”

“Cái-Đẹp-mỏng-manh-sẽ-thắng-cái-Xấu-hung-tàn” vẫn CHƯA trở thành hiện thực (điển hình trên hai hoàn cảnh của hai đại cường thế giới).

Con kiến vẫn mang số phận con kiến!

Còn uy quyền kẻ mạnh, không biết ngày nào mới bị Thượng Đế tước hết khỏi tay để lâm vào sự cùng đường (như hoàn cảnh chàng Macbeth đáng thương trong truyện Shakespeare?!)

***/ BA.**

Người ta thường ví tấm lòng người mẹ bao la như biển rộng.

Người ta cũng có thể hình dung Sự Im Lặng như một sức mạnh khủng khiếp, cô đọng lâu ngày từ nội tâm một con người.

Sự Im Lặng trong tấm lòng bao la của Mẹ chính là những chịu đựng âm thầm mọi thống khổ, THÀ tự cắn chặt vài giọt lệ hiếm hoi, nuốt ngược vào cổ họng, CHÚ KHÔNG THÀ kể lể ra cùng con cái hoặc bất cứ ai.

***/ BỐN.**

Biển cả mênh mông, rất êm đềm dịu dàng khi các con sóng lặn.

Nhưng biển cả cũng thật là vĩ đại hiên ngang khi những con nước bọt đầu dâng cao, dâng cao...

***/ NĂM.**

Ở thời đại “4 không 5 không” bây giờ, thấy thân phận con kiến thật rõ là “thân phận con kiến!”

Loài kiến luôn luôn sống theo bầy đàn, ỪA tìm đến nơi có đường có mật làm tổ.

Con người dù trong xã hội Cộng Sản hay Tư Bản cũng đều “*ưa phù thịnh*” như vậy!

“*Đường mật của loài kiến*” chính là những “*huy hoàng bề mặt nổi của loài người*”.

Nào đâu biết, một cái nhú mảy của bà mẹ Thiên Nhiên cũng đủ làm cho các đứa con độc ác bị chôn vùi xuống tận đáy sâu theo với tất cả “*các phù du đom đóm TUỞNG đã nằm vĩnh viễn*” trong tay!

***/ SÁU.**

Một buổi chiều đang đứng chăm chút một nhúm rau bắp cá, nghe đứa con trai đi làm về, nói:

“Mẹ, bên ngoài đám Mỹ đen bạo loạn quá trời! Biểu tình, đập phá tùm lum!”

Dĩ kiện này tôi vẫn biết qua tin tức theo dõi đôi lần trên YouTube, nhưng lúc bấy giờ mới thật sự “nghe” trong chính mình một điều rất lạ:

“Trái tim tôi, hoặc đã ê chề đến độ dừng dung trước những cái Xấu của kẻ khác; hoặc vẫn còn rất ân cần trước một sự sống mới nảy mầm của một cành cây bé nhỏ đang đợi chờ từng giọt nước từ bàn tay tôi (!)”

Đàng nào đúng?

Kể chuyện này với anh bạn Phan Diên trong cuộc điện đàm đêm ấy thì nghe anh đưa ra nhận xét, giọng ngậm ngùi thương xót:

“So với thân phận mọi người đàn bà, BG đã kinh qua quá nhiều thống khổ đến chẳng còn biết thống khổ là gì ngay giá như điều ấy xảy ra cho chính mình.”

Lại nhớ lời một nữ độc giả mới đây:

“Độc chị, em mới hiểu tại sao chị có thể chấp hành cuộc sống lặng lẽ suốt bao năm dài đến vậy! Phải nói là chị quá ngao ngán...”

(Mà, ngao ngán ai và điều gì?)

***/ BẢY.**

Điểm xoáy của Le Silence de la Mer chính ở *“Sự-Im-Lặng-mênh-mông của bối cảnh thực tại đã BỊ chinh phục bởi sự Rất-Không-Im-Lặng phát ra từ một nội tâm dồi dào cái Đẹp”*.

Nỗi Lặng Thình của hai nhân vật chú cháu người Pháp trước một con người mang sắc áo kẻ thù ĐÃ ĐÀNH là Im Lặng; nhưng vượt cao hơn chính là những lời độc thoại miên man về “một cái Đẹp tinh thần” của chàng trẻ tuổi người Đức.

Sự Im Lặng đẹp NHƯ Biển Cả tỏa tràn trên những lời miên man ấy.

Chàng không đòi hỏi một hồi đáp, không toan tính bất cứ điều gì, mà CHỈ CẦN PHÓNG RA cái Đẹp từ tư tưởng riêng, CHỈ CẦN *“những người nghe THÍCH ĐÁNG LÀ người nghe.”*

Trên tính cách ấy, rõ ràng chàng cô đơn hơn tất cả mọi nhân vật trong truyện.

Sự cô-đơn-biển-cả-sâu-thẳm chỉ duy chàng mới nghiệm rõ.

Cô đơn và kiêu hãnh khi mặt trái của “nỗi cô đơn” chính là “nét kiêu hãnh” của cái Đẹp.

Chàng muốn chia sẻ cái Đẹp ấy với kẻ khác...

Cho đến một ngày...

Một ngày tự chàng bị đánh gục trước những cái Xấu vây bủa chung quanh...

***/ TÁM.**

Có thật thế không? “Cái Đẹp vẫn luôn luôn thắng cái Xấu”?

Tôi tin rằng CÓ. “Cái Đẹp RỒI SẼ thắng cái Xấu”?

Bằng chứng cho lời vừa nói chính là đã 79 năm trôi qua từ tháng 10/1941, vẫn còn (chí ít) một con người “*đã quá ê chề trong thống khổ*” có thể ngán ngơ đến dường ứa lệ lúc 2 giờ khuya sau khi Le Silence de la Mer được xếp lại trong tay.

Xin cảm ơn linh hồn tác giả Vercors đã viết ra cho Đời một tác phẩm quá đẹp!

Trần Thị Bông Giấy

(Bài kết thúc tại San Jose, thứ Ba June 23/2020 1:47 sáng).